

ŠTVRTÁ MIESTNOSŤ: ŠTRKÁČ – NA HRANICI

4. stretko

Človek môže mnohé stratiť
a pritom môže všetko mať.

Peter Strauss

CIEĽ

Poukázať mladým na potrebu angažovať sa za dobro v dnešnej spoločnosti, hoci to znamená vystaviť sa riziku.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Titus Zeman bol spolu s mnohými ďalšími v apríli 1951 dolapený. Funkčné obvinenia boli: špionáž a vlastizrada. Prokurátor pre neho žiadal trest smrti. Ale Titusova povest', a vôľa režimu „nevytvárať mučeníkov“, priniesli zmenu trestu na 25 rokov tvrdého väzenia bezpodmienečne so stratou občianskych práv. Trinásť rokov Titus znášal väzenie, ťažko mučený, zosmiešňovaný, ponižovaný; potom bol asi päť rokov podmienene prepustený na slobodu, stále trápený, sledovaný a nakoniec sa s ním jednalo ako s pokusným králikom. Bratislava, Leopoldov, Ilava, Mírov, Valdice a Jáchymov so svojou strašnou „Vežou smrti“, kde bol určený na manuálne drvenie rádioaktívneho uránu, to boli miesta kalvárie Titusa Zemana. Jeho osud sa prelína so svedectvami viery mnohých iných: blahoslavená sestra Zdenka Schelingová, Boží služobník Michal Buzalka, Ján Chryzostom Korec – neskôr kardinál, don Alfonz Paulen, don Ernest Macák (zomrel v r. 2016 sprevádzaný chýrom svätosti). Titus nebojoval viac ako oni: ale s nimi a spolu s nimi, špecifickým spôsobom, ktorý sa od neho žiadal.

AKTIVITA

Zhrň predchádzajúce miestnosti: *Z uzatvorenej miestnosti cez bludisko a šachovnicu sme sa ocitli na hranici, na prahu. Ideme do neistoty a rizika. Akoby sme sa ocitli na hrane. Čaká nás mučenie... Musíme prejsť cez poslednú miestnosť, ktorá je najťažšia. Miestnosť sa volá Štrkáč.*

Vysvetli mladým, že sa dostali na hranicu. Voved ich do miestnosti, v ktorej pripravíš veľa zakrytých nádob/vedier s rôznymi vecami. Mladí nevedia a nevidia, čo v nich je. Musia postupne strkať do nich ruku a hľadať odkaz s úlohami, ktoré musia potom splniť. Pri pátraní po odkaze sa striedajú – ten istý človek nesmie naraz preskúmať viac nádob za sebou. Odkaz by mal byť uložený v niečom nepremokavom, napr. vo vajíčku z kinder vajca, v niektorej z nádob. Ak nemá niekto odvahu, musí ho alebo ju vystriedať niekto druhý.

Počas hry je vhodné, aby hrala hrôzostrašná hudba. Môžeš hru dramatizovať slovami: „*Ste nuly.*“ „*Nikto vám nepomôže.*“ (Toto je len navodenie atmosféry, nie na ponížovanie alebo znechucovanie mladých!)

NÁVRHY, ČO DAŤ DO NÁDOB/VEDIER:

kamene, blato, krvavočervená tekutina, živá myška, slimáky, horčica s vodou, tráva, prasačie uši, sirup, prázdna nádoba s veľkým nápisom: „Životu nebezpečné, nestrkať ruku!!!“, pod tým latinský nápis: „Crotalus“, vedro plné konfiet, ktoré v istej chvíli vybuchnú (na youtube je viacero návodov na výrobu), želatína, slizká ryba,...

Fantázii sa medze nekladú – môžeš vymyslieť ďalšie nepríjemné veci. (Samozrejme so zmyslom pre mieru. ;))

NÁVRHY ÚLOH, KTORÉ MUSIA SPLNIŤ:

Citlivo vytkni svojmu vedúcemu nejakú chybu.

Vyjdí von na ulicu a spýtaj sa ľudí, či veria v Ježiša Krista.

Vyjdí von a začni upratovať smeti okolo smetných košov (najlepšie pred ľuďmi).

Chod' dať ľuďom na ulici podpísať petíciu za prijatie kvót na prerozdelenie migrantov v rámci štátov Európskej únie.

Napiš ospravedlňujúcu SMS alebo list niekomu, s kým si v poslednej dobe v konflikte.

Premysli si akú činnosť nerád robíš doma a zavolaj rodičom, že to dnes chceš urobiť a nemusia to robiť oni.

Daj vedieť triednej učiteľke/ovi, že chceš spraviť v triede nástenku o Titusovi Zemanovi.

môžeš doplniť ďalšie úlohy podľa situácie a podmienok.

Na konci za splnené úlohy mladí získajú kľúč od skrinky. V skrinke objavia indície pre posledné stretko. Budú to obálky pre každého účastníka stretku. Každý by si mal vo svojej obálke nájsť pozvánku s textom, napr.: „Prines nejaký darček pre ... (meno nejakého iného stretkára). Stretneme sa na ... (miesto) o ... (čas). Príď pekne oblečený/á. Tvoj animátor.“

Uved' miesto a čas posledného stretku v rámci prípravy na blahorečenie dona Titusa Zemana. Ak sa bude ďalšie stretko o Titusovi robiť až po prázdninách, živ túto tému aj počas letných prázdnin (pripomínaj, SMS-kuj, mailuj).

DISKUSIA

Aké bolo strkať ruky do nádob/vedier? Čoho si sa najviac obával/a?

Čo bolo najviac nepríjemné? A čo naopak bolo ľahšie ako si čakal/a?

Ako sa ti darilo plniť úlohy?

Kedy si v živote už zariskoval/a? Vyšlo to? Aké boli následky?

Čo don Titus riskoval? Ako to dopadlo?

PRE ANIMÁTORA

Môj charakter sa rodí vo chvíli, keď sa musím ozvať, keď sa deje nespravodlivosť, keď sa klame, keď sa treba zastať utláčaných, keď sa niekomu ubližuje. Človek nikdy v živote nevie, kedy bude vystavený situácií, v ktorej bude musieť riskovať. Ak však už teraz nič nechcem riskovať a potrebujem „byť stále poistený“ (nechcem si zašpiniť ruky), tak nikdy nedosiahnem v živote žiadne hrdinstvo. Mám síce čisté ruky, ale prázdne.

Dnešná doba nás vedie k tomu, že nechceme hasiť to, čo nás nepáli. Ak nás vedie k tomu, aby sme si v živote len užívali, potom sa nám nechce angažovať v konfliktných situáciách. Napriek tomu, že nás mnohí varujú „nestrkaj do toho ruky!“, je potrebné začať sa angažovať aj s tým rizikom, že sa popálime.

Aj don Titus strčil ruky do niečoho, čo ho stálo život. Musel ísť do rizika. Nakoniec ho uväznili, odsúdili a po prepustení z dlhoročného väzenia s podlomeným zdravím zomrel. Bol to koniec alebo začiatok?

PRÍBEH

Čo pomohlo Saganovi získať titul majstra sveta v Dohe v roku 2016?

V cyklistických pretekoch je dôležité mať tím, o ktorý sa dá oprieť. Na majstrovstvách sveta v katarskej Dohe v roku 2016 slovenský cyklista Peter Sagan obhájil titul majstra sveta. Popri skvele vybavených početných tímoch iných krajín sa mohol spoľahnúť len na podporu svojich dvoch krajanov – brata Juraja (27) a Michaela Koláča (23). Koláč výnimočne „zapracoval“ aj v posledných kilometroch preteku, čím Saganovi dopomohol k víťazstvu. Nemohol by to urobiť, nebyť jedného obetavého technika.

Michael Koláč musel zápasiť v pretekoch nielen s náročnými podmienkami, ale aj s neposlušným kusom papiera, ktorý ho takmer vyradil z hry. Mechanik musel

zasahovať pri oprave prehadzovačky a nebola to najľahšia úloha. Zhruba 100 kilometrov pred cieľom Michael Kolář pribrzdil a pelotón sa mu začal vzdávať. Problémom bol papier, ktorý sa mu zamotal do prehadzovačky a bránil mu v plynu-nej jazde. Kolář požiadal o pomoc neutrálne sprievodné technické vozidlo (t.j. nešlo o mechanika, ktorý by bol súčasťou slovenskej výpravy). Za jazdy sa priblížil z pravej strany k technickému vozidlu. Obetavý technik sa vyklonil cez zadné okno a niekoľko dlhých sekúnd súperil s papierom. V tej rýchlosti to bol priam akrobatický kúsok s nemalejším rizikom.

Napokon sa mu však podarilo problém vyriešiť, papier odletel a Kolář pelotón dosti-hol a napokon v závere MS pomohol krajanovi Petrovi Saganovi k obhajobe titulu. Veľkú zásluhu na tom má teda aj technik zo sprievodného auta. ¹

Z PÍSMÁ

Mt 16:13-25

Keď potom Ježiš prišiel do okolia Cézarey Filipovej, pýtal sa svojich učeníkov: „Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?“ Oni vraveli: „Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov.“ „A za koho ma pokla-dáte vy?“, opýtal sa ich. Odpovedal Šimon Peter: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.“

Ježiš mu povedal: „Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo roz-viažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.“ Potom prikázal učení-kom, aby nikomu nehovorili, že on je Mesiáš.

Od tej chvíle začal Ježiš svojim učeníkom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákon-níkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych.

Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať: „Nech ti je

¹ Spracované podľa <http://www.pluska.sk/sport/ostatne/10/video-moment-ktory-zachranil-sagana-mechanik-kvoli-nemu-riskoval-zivot.html>, video situácie <https://www.facebook.com/PlusJedenSport/videos/800818066727070/> (citované 30.5.2017)

milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať!" On sa obrátil a povedal Petrovi: „Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!"

Potom Ježiš povedal svojim učeníkom: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. **Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.**"

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Vlož sa počas nasledujúceho týždňa do niečoho, čo si ešte nikdy nerobil, s čím ešte nemáš žiadnu skúsenosť. Napr. zastáň sa slabšieho, ktorého utláčajú, ozvi sa vtedy, keď sa klame...

Posledné stretko v rámci príprav na blahorečenie Titusa Zemana bude načasované na september. Aby téma v stretku „nevychladla“, nájdi spôsob ako ju šikovne počas leta pripomínať.

Sledujte stránku www.tituszeman.sk s novinkami, urobte organizačné prípravy na účasť na blahorečení, pošli mladým SMS alebo mail so spomienkou na niečo, čo ste spoločne prežili počas stretiek o donovi Titusovi, ponúkni im prečítať si jednoduchší dobrodružný životopis dona Titusa pod názvom *Titus, ideš!*, alebo náročnejší podrobný životopis. Ich vydanie očakávame vo vydavateľstve Don Bosco (www.donbosco.sk) v priebehu leta.

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretnom a poskytnješ nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušíňová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>